

VALINNAISAIKINEET

LYS E O 2024

KORI II (1+1 vvt)

Yrittäjyyskurssi
Musiikkipainotteisen
luokan musiikki
Kuvankäsittely
Palloilu- ja kuntoilukurssi
Tekninen työ nyt ja tulevaisuudessa
Kolmiulotteinen kuvataide
Ruokia ja leivontaa arjesta juhlaan
A Plate Trip Around the World
Bändikurssi
Ilmaisutaito
Pieniä töitä ja erikoistekniikoita
Kansainvälisyyskurssi

KORI IV (2 vvt)

(valitaan 8. lk:lla)

Musiikki

**Musiikkipainotteisen
luokan musiikki**

Liikunta

Kotitalous

Kuvataide

Käsityö

Urheiluakatemia

KORI I (3 vvt)

Musiikki

**Musiikkipainotteisen
luokan musiikki**

Liikunta

Kotitalous

Kuvataide

Käsityö

KORI III (2+2 vvt)

Tietotekniikka
Muoti ja sisustaminen
Taide haltuun
Teknisen työn monipuoliset teknologiat
Musa soikoon!
Ruokarumba rullaamaan
Valinnainen liikunta
Metallin työstön erikoiskurssi
Tähtitiede
Espanja B2 -kielenä
Ranska B2 -kielenä
Saksa B2 -kielenä
Espanja A2 -kielenä
Ranska A2 -kielenä
Saksa A2 -kielenä

SEINÄJOEN LYSEON TUNTIJAKO

YHTEISET OPPIAINEET	7. luokka	8. luokka	9. luokka	Yhteensä
Äidinkieli ja kirjallisuus (AI)	3	4	3	10
A1-kieli, englanti (ENA)	2	2	3	7
B1-kieli, ruotsi (RUA/RUB)	1	2	2	5
Uskonto/Elämäkatsomustieto (UE/ET)	1	1	1	3
Historia (HI)	2	2	-	4
Yhteiskuntaoppi (YH)	-	-	3	3
Matematiikka (MA)	3	4	4	11
Fysiikka (FY)	1	1	1,5	3,5
Kemia (KE)	1	1	1,5	3,5
Biologia (BI)	1	1	1,5	3,5
Maantieto (GE)	1	1	1,5	3,5
Terveystieto (TT)	0.5	2	0.5	3
Musiikki (MU)	2	-	-	2
Kuvataide (KU)	2	-	-	2
Kotitalous (KO)	3	-	-	3
Käsityö (TN, TS)	2	-	-	2
Liikunta (LI)	3	2	2	7
Yrittäjämäinen toimintatapa	1			1
Oppilaanohjaus (OP)	0.5	1	0.5	2
YHTEISET OPPIAINEET YHT.	30	24	25	79
VALINNAISET OPPIAINEET	7. luokka	8. luokka	9. luokka	Yhteensä
ei ole musiikkipainotusta eikä A2 -kielivalintoja 3 (+2) (Taito & Taide) TT -valinnat	0	3	2 (valitaan 8. luokalla)	5
ei ole musiikkipainotusta eikä A2 -kielivalintoja 1 + 1 ja 2 + 2 VAL -valinnat	0	3	3	6
urheiluakatemia 9.Ik	0	6	2/3	
musiikkipainotteinen opetus / muut valinnat yhteensä	(2)/0	2/4	3/2	7/6
A2-kieli (ES, RA, SA) / muut valinnat yhteensä	2/0	2/4	2/3	6/7
A2-kieli / musiikkipainotteinen opetus / muut valinnat yhteensä	2/(2)/0	2/2/2	2/3/0	6/7/2
KAIKKI OPPIAINEET YHTEENSÄ	30	30	30	90
opiskelee A2-kieltä (ES, RA, SA)	32	30	30	92
musiikkipainotus	30	30	30	90
musiikkipainotus & A2-kieli	32	30	30	92

LYSEON VALINNAISAINEEET 2024	1
SEINÄJOEN LYSEON TUNTIJAKO	2
YHTEISET JA VALINNAISET	5
SEITSEMÄSLUOKKALAISTEN VALINNAT	5
KORI I YKSIVUOTISET TAITO / TAIDEAINEIDEN VALINNAISAINEEET	8
<i>VALINNAINEN MUSIIKKI</i>	8
<i>VALINNAINEN LIIKUNTA</i>	8
<i>VALINNAINEN KUVATAIDE</i>	8
<i>VALINNAINEN KOTITALOUS</i>	9
<i>VALINNAINEN KÄSITYÖ</i>	9
<i>MUSIIKKIPAINOTTEISEN LUOKAN MUSIIKKI</i>	10
KORI II KAKSIVUOTISET KAHDEN (1+1) VUOSIVIKKOTUNNIN	11
VALINNAISAINEEET	11
<i>ILMAISUTAITO</i>	11
<i>BÄNDIKURSSI</i>	11
<i>MUSIIKKIPAINOTTEISEN LUOKAN MUSIIKKI</i>	12
<i>PIENIÄ TÖITÄ JA ERIKOISTEKNIIKOITA</i>	12
<i>TEKNINEN TYÖ NYT JA TULEVAISUUDESSA</i>	12
<i>KUVANKÄSITTELY</i>	13
<i>PALLOILU- JA KUNTOILUKURSSI</i>	13
<i>KOLMIULOTTEINEN KUVATAIDE</i>	14
<i>RUOKIA JA LEIVONTAA</i>	14
<i>YRITTÄJYYSKURSSI</i>	15
<i>A PLATE TRIP AROUND THE WORLD</i>	15
<i>KANSAINVÄLISYYSKURSSI</i>	16
KORI III KAKSIVUOTISET NELJÄN (2+2) VUOSIVIKKOTUNNIN VALINNAISAINEEET	17
<i>VALINNAINEN LIIKUNTA</i>	17
<i>MUOTI JA SISUSTAMINEN</i>	17
<i>MUSA SOIKOON!</i>	17
<i>TAIDE HALTUUN</i>	18
<i>TEKNISEN TYÖN MONIPUOLISET TEKNOLOGIAT</i>	19
<i>RUOKARUMBA RULLAAMAAN</i>	19
<i>TIETOTEKNIikka</i>	20
<i>METALLIN TYÖSTÖN ERIKOISKURSSI</i>	20
<i>TÄHTITIEDE</i>	21

<i>ESPANJA B2-KIELENÄ</i>	21
<i>RANSKA B2-KIELENÄ</i>	21
<i>SAKSA B2-KIELENÄ</i>	22
<i>ESPANJA A2-KIELENÄ</i>	22
<i>RANSKA A2-KIELENÄ</i>	22
<i>SAKSA A2-KIELENÄ</i>	22
KORI IV YKSIVUOTISET (VALITAAN 8. LUOKALLA) KAHDEN VUOSIVIKKOTUNNIN VALINNAISAINHEET 9. LUOKALLE	23
<i>VALINNAINEN MUSIIKKI</i>	23
<i>MUSIIKKIPAINOTTEISEN LUOKAN MUSIIKKI</i>	23
<i>VALINNAINEN LIIKUNTA</i>	23
<i>VALINNAINEN KUVATAIDE</i>	24
<i>VALINNAINEN KOTITALOUS</i>	24
<i>VALINNAINEN KÄSITYÖ</i>	25
<i>URHEILUAKATEMIA</i>	25
<i>VALINTALOMAKKEEN MALLI</i>	26
<i>VALINNAISTEN AINEIDEN TUNTIJAKOKAAVIO</i>	27

TERVETULOA LYSEOMESSUILLE

Hyvät seitsemäsluokkalaiset ja heidän huoltajansa,

tervetuloa Lyseomessuille torstaina 18.1.2024 klo 17.30–19.00.

*****

Lyseomessuilla esittelemme koulun toimintaa, mutta ennen kaikkea messut järjestetään valinnaisainevalintojen helpottamiseksi.

Seitsemänsien luokkien oppilailla on edessään valinnaisen opinto-ohjelman suunnittelemisen seuraaviksi lukuvuosiksi. Messuilla esitellään opetussuunnitelman valinnaisaineet 8. ja 9. luokkia varten. Tarjolla on opastusta valintapäätösten perustaksi.

OPPILAAT TEKEVÄT VALINNAISAINEPÄÄTÖKSENSÄ YHDESSÄ HUOLTAJANSA KANSSA

Pyydämme, että teette nuoret ja huoltajat yhdessä **sitovat** valinnaisainevalinnat WILMA-järjestelmään viimeistään **perjantaina 19.1.2024**. Valintojen perusteella päätämme, mitkä valinnaisryhmät toteutuvat, ja käynnistyy ensi lukuvuoden lukujärjestystyö.

YHTEISET JA VALINNAISET OPPIAINEET

Seinäjoen lyseon oppilailla on opetussuunnitelman tuntijaon mukainen opiskeluohjelma:

	yhteiset oppiaineet	valinnaiset oppiaineet	Oppilaan viikkotuntimäärä
7. luokka	30 vuosiviikkotuntia	-	30
8. luokka	24 vuosiviikkotuntia	6 vuosiviikkotuntia	30
9. luokka	25 vuosiviikkotuntia	5 vuosiviikkotuntia	30

Valinnaisaineiden avulla seitsemäsluokkalainen voi vaikuttaa seuraavien vuosien opiskeluohjelmansa.

Peruskoulun jälkeinen jatko-opintokelpoisuus ei ole sidoksissa nyt tehtäviin valintoihin, eli jokainen oppilas voi pyrkiä haluamiinsa oppilaitoksiin nyt tekemistään valinnoista riippumatta.

VALINNAISAINEIDEN RAKENNE JA VALINNAT

Seinäjoen lyseon valinnaisaineet on jaettu kolmeen koriin seuraavasti:

	KORI I	KORI II	KORI III	KORI IV
Va- linta- aika	7. luokalla	7. luokalla	7. luokalla	Korin IV valinta tehdään 8. luokalla
Milloin opis- kel- laan?	opiskellaan 8. luokalla	opiskellaan 8. ja 9. luokilla	opiskellaan 8. ja 9. luokilla	opiskellaan 9. luokalla
Mitä sisäl- tää?	taide- ja taito- aine-valinnainen (kotitalous, ku- vataide, käsityö, liikunta, mu- siikki)	yhteensä kah- den vuosiviik- kotunnin va- linnaisaine ns. lyhyt valin- nainen	yhteensä nel- jän vuosiviik- kotunnin va- linnaisaine ns. pitkä va- linnainen	taide- ja taitoai- nevalinnainen (kotitalous, ku- vataide, käsityö, liikunta, mu- siikki)
Laa- juus	3 viikkotuntia	1 vvt + 1 vvt	2 vvt + 2 vvt	2 viikkotuntia

7. luokan oppilas, valitse:

- korista I yksi päävalinta (merkintä x) ja kaksi varavalintaa (merkintä 1 ja 2)
- korista II yksi päävalinta (merkintä x) ja kaksi varavalintaa (merkintä 1 ja 2)
- korista III yksi päävalinta (merkintä x) ja kaksi varavalintaa (merkintä 1 ja 2)

Poikkeukset:

- **Ranskaa tai saksaa A2-kielenä** opiskelevat oppilaat merkitsevät valintatoiveensa koreista I ja II. **A2-kieltä** he opiskelevat **III-korin** opintoina.
- **Musiikkiluokalla** opiskelevat oppilaat valitsevat kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän taide- ja taitoaineen **korista I**. Lisäksi he valitsevat yhden valinnaisaineen **korista III**. Yksi tunti taide- ja taitoaineen valinnaisista opinnoista ja **korin II** opinnot koostuvat heillä musiikkipainotteisen luokan musiikista.
- Ne oppilaat, jotka ovat **musiikkipainotteisella luokalla (mupa)** ja lukevat **saksaa tai ranskaa A2-kielenä** valitsevat kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän taide- ja taitoaineen valinnaisainetta **korista I**.

8. luokan oppilas, valitse:

- korista IV yksi päävalinta (merkintä x) ja kaksi varavalintaa (merkintä 1 ja 2)
- Jos sinut on valittu **Urheiluakatemiaan ja osallistut sen** harjoitteluun kouluaikana, IV-korin valinta on silloin sinulla liikunta.

VALINNAISET JA ARVIOINTI

Koulumme oppilasarviointi on kuvattuna opetussuunnitelmassamme. Opettajat selvittävät arviointikriteerit oppilaille valinnaisaineiden opintojen alkaessa. Toivomme, että nuoren tekemät valinnat tukevat hänen henkilökohtaisten tavoitteidensa toteutumista.

Taide- ja taitovalinnaisten arviointi

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (**korit I ja myöhemmin kori IV**) laajentavat ja syventävät kyseisen aineen seitsemännen luokan osaamista. Nämä opinnot vaikuttavat kyseisen aineen päättöarviointiin sekä laajuuden että arvioinnin osalta.

Huom. Taide- ja taitoaineista liikunta jatkuu läpi peruskoulun perusliikuntana kaikilla oppilailla.

Muiden valinnaisten arviointi

II ja III korien opinnoista tulee päättötodistukseen itsenäinen arvosana.

Mikäli 9. luokan oppilaan huoltaja pyytää ennen oppiaineen **viimeisen opiskelujakson alkua**, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarviointia valinnaisesta A2-saksasta, -ranskasta, **tai** B2-saksasta tai -ranskasta, numeroarvosana jätetään pois ja todistukseen kirjataan poisjätetyn arvosanan tilalle merkintä "hyväksytty".

VALINNAISAIKINEN VAIHTAMINEN

Nyt tehtävät valinnat ovat **sitovia** ratkaisuja, joiden nojalla laaditaan ensi lukuvuoden työjärjestys. Täten oppilas voi myöhemmin vain poikkeustapauksessa ja erityisin perustein vaihtaa valinnaisainetta. Toivommekin valintaperusteiden selkiytyvän Teille messujen aikana.

Lyseon väki toivottaa Teidät lämpimästi tervetulleiksi messuillemme!

Hanna Rahko
vt. rehtori

KORI I YKSIVUOTISET TAITO / TAIDEAINEIDEN VALINNAISAINEEET

VALINNAINEN MUSIIKKI

LAAJUUS	3 vuosiviikkotuntia (musiikkipainotuksessa opiskelevalla 2 vvt), kaksoistunteina vuoden aikana 8. ja 9. luokalla.
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Vahvistaa yhteissoitto- ja laulutaitoja, opetella eri instrumenttien soittamista ja eri musiikkityylien tuntemusta. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
SISÄLTÖ	Kurssilla syvennetään aiemmin opittuja musisointitaitoja soittaen, laulaen, kuunnellen, liikkuen ja musiikkiteknologiaa apuna käyttäen. Biisiohjelmisto on monipuolista ryhmän toiveet huomioiden. Tutustutaan erilaisiin musiikkityyleihin ja -kulttuureihin. Tarkemmin valtakunnallisessa opsissa.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4–10. Päätösarvioinnin hyväksytyn (5) ja hyvän osaamisen (8) arvosanan kriteerit määritelty ja julkaistu tarkentuneina valtakunnallisesti. Paljoja poissaoloja korvataan erillisillä korvaustehtäville.

VALINNAINEN LIIKUNTA

LAAJUUS	3 vuosiviikkotuntia (musiikkipainotuksessa opiskelevalla 2 vvt), kaksoistunteina vuoden aikana 8. ja 9. luokalla.
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Syventää lajikohtaisia taitoja ja ohjata itsenäiseen liikkumiseen. Saada myös kokemusta liikunnanohjaamisesta.
SISÄLTÖ	Kurssilla kerrataan aiemmin opittuja lajitaitoja ja -tietoja. Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan uusiin liikuntalajeihin. Pyritään huomioimaan myös kurssilaisien toiveita mahdollisuuksien mukaan. Kurssiin sisältyy liikunnanohjaamista omalle ryhmälle.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4–10. Päätösarvioinnin hyväksytyn (5) ja hyvän osaamisen (8) arvosanan kriteerit määritelty ja julkaistu tarkentuneina valtakunnallisesti.

VALINNAINEN KUVATAIDE

LAAJUUS	3 vuosiviikkotuntia (musiikkipainotuksessa opiskelevalla 2 vvt), kaksoistunteina vuoden aikana 8. ja 9. luokalla.
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Tavoite on kehittää kuvailmaisun taitoja ja kannustaa omien ideoiden toteuttamiseen. Täydentää ja syventää 7.lk opittuja asioita.
SISÄLTÖ	Teemme kuvia monipuolisilla tekniikoilla ja materiaaleilla. Kuvataiteen eri osa-alueisiin tulevat tutuiksi. Käymme läpi piirustusta, maalausta, värin käyttöä, grafiikkaa, kuvanveistoa, valokuvausta, kolmiulotteisia työtapoja sekä oman ympäristön kuvamaailmaa. Kuviksessa keskeistä on aktiivinen työskentely, jossa mielikuvitus ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät.

ARVIOINTI	Numeroarviointi 4–10 valtakunnallisten kuvataiteen kriteerien mukaisesti. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu vaihtelevasti työskentelyyn. Ainakin osa annetuista tehtävistä on suoritettu. Tarvitsee paljon opettajan ohjausta työskentelyssään. Tarkempi kuvaus hyväksytystä osaamisesta aikanaan valtakunnallisessa opsissa. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn. Hän osaa käyttää useita eri ilmaisuvälineitä ja kokeilee uusia kuvailmaisun keinoja. Oppilas osaa soveltaa opetettuja asioita kuvallisessa työskentelyssään. Oppilas saa tunnilla annetut tehtävät pääosin tehtyä. Hän hallitsee kuvailmaisun perustekniikoita. Tarkempi kuvaus hyvästä osaamisesta valtakunnallisessa opsissa.

VALINNAINEN KOTITALOUS

LAAJUUS	3 vuosiviikkotuntia (musiikkipainotuksessa opiskelevalla 2 vvt), kaksoistunteina vuoden aikana 8. ja 9. luokalla.
TAVOITE	Kotitalousopetuksen tavoitteiden eli käytännön toimintatapojen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen sekä tiedonhallintataitojen syventämisen lisäksi tutustua erityisesti suomalaiseen arki- ja juhlaruokakulttuuriin sekä ruoanvalintaan liittyviin tekijöihin.
SISÄLTÖ	Säilöntä, kausiraaka-aineet, elintarviketuntemus, ravitsemus ja ruoanvalinta, kalenterivuoden juhlaperinteet, suomalaiset ruoka- ja leivontaperinteet sekä omaan ruokaperinteeseen tutustuminen kirjallisen työn avulla.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10 valtakunnallisten kriteereiden mukaisesti. Arviointitietoa kootaan esimerkiksi jatkuvan näytön, käytännön kokeiden tai kotitehtävien sekä erilaisten kirjallisten näyttöjen ja itsearviointien avulla. Jos poissaoloja on paljon, oppilas tekee korvaavia tehtäviä, jotta kurssin vähimmäistavoitteet voidaan saavuttaa. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ja vastaanottaa ohjausta. Oppilas suoriutuu ohjattuna hänelle annetuista, tavallisimmista käytännön työtehtävistä. Oppilas harjoittelee toimimista yksin ja ryhmässä. Oppilas on suorittanut hyväksytysti kaikki valinnaisaineeseen liittyvät kirjalliset ja käytännön näytöt. hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas ymmärtää taloudellisuuden, terveellisuuden, ajankäytön, ympäristövastuullisuuden ja ajankohtaisuuden merkityksen.

VALINNAINEN KÄSITYÖ

LAAJUUS	3 vuosiviikkotuntia (musiikkipainotuksessa opiskelevalla 2 vvt), kaksoistunteina vuoden aikana 8. ja 9. luokalla.
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Erilaisten käsityötekniikoiden omaksuminen, hyödyntäminen ja taitojen syventäminen. Kokonaisen käsityöprosessin hahmottaminen. Tavoitteena syventää oppilaan tietoja ja taitoja käsityön eri osa-alueilla oppilaan kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan.
SISÄLTÖ	Suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia tuotteita erilaisten materiaalien tekniikoiden avulla. Kurssilla hyödynnetään ja syvennetään 7.luokalla opittuja taitoja.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4–10. Päättöarvioinnin hyväksytyn (5) ja hyvän osaamisen (8) arvosanan kriteerit määritelty ja julkaistu tarkentuneina valtakunnallisesti. Hy-

väksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilaan tulee osoittaa läsnäolollaan ja käytännön työskentelyllä kykenevänsä suoriutumaan kurssin oppimistehtävistä. Kurssilla on valmistunut vähintään yksi tuote valmiiksi.

MUSIIKKIPAINOTTEISEN LUOKAN MUSIIKKI

LAAJUUS	1 vuosiviikkotuntia, kuuluu musiikkipainotteisessa opetuksessa olevalle oppilaalle.
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Vahvistaa yhteissoitto- ja laulutaitoja, opetella eri instrumenttien soittamista ja eri musiikkityylien tuntemusta. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
SISÄLTÖ	Kurssilla syvennetään aiemmin opittuja musisointitaitoja soittaen, laulaen, kuunnellen, liikkuen ja musiikkiteknologiaa apuna käyttäen. Biisiohjelmisto on monipuolista ryhmän toiveet huomioiden. Tutustutaan erilaisiin musiikkityyleihin ja -kulttuureihin. Kurssilla lauletaan ja soitetaan monipuolisesti ja valmistellaan ohjelmistoa esityksiä varten.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4 – 10. Päättöarvioinnin hyväksytyn (arvosana 5) ja hyvän osaamisen (arvosana 8) kriteerit määritelty ja julkaistu tarkentuneina valtakunnallisesti. Paljoja poissaoloja korvataan korvaustehtävillä. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu opetukseen ja vastaanottaa ohjausta. Hän osoittaa osaamistaan käytännön työskentelyssä tai keskusteluissa. Aina-kin osa annetuista tehtävistä on suoritettu.

KORI II KAKSIVUOTISET KAHDEN (1+1) VUOSIVIKKOTUNNIN VALINNAISAINHEET

ILMAISUTAITO

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Tavoitteena on ilmaisurohkeuden lisääminen, persoonallisen ja luontevan esiintymistavan löytäminen sekä ryhmätyötaitojen kehittäminen.
SISÄLTÖ	Ilmaisutaidossa otetaan huomioon oppilaiden lähtötaso, ryhmadynamiikka ja kiinnostuksen kohteet. Tunnit sisältävät esimerkiksi seuraavia ilmaisuharjoituksia: - luottamus-, keskittymis-, aisti- ja rentoutusharjoituksia; patsas-, pantomiimi- ja improvisaatiotyöskentelyä; liikeilmaisua; roolihahmon rakentamista ja muuta näyttämötyöskentelyä; oman teatteriprojektin suunnittelua ja valmistamista.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arvioinnin pohjana ovat tuntityöskentely (2/3 arvosanasta) ja oppimispäiväkirja tms. (1/3 arvosanasta). Tuntityöskentelyarvosanaan vaikuttavat esimerkiksi aktiivisuus, ilmaisurohkeus (erityisesti omien rajojensa ylittäminen), ryhmätyöskentelytaidot sekä vastuunotto annetuista tehtävistä ja ryhmän hyvinvoinnista. Oppimispäiväkirjassa oppilas taas pohtii esimerkiksi omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan sekä rooliaan ryhmän jäsenenä. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu helpoimpiin harjoituksiin. Oppilas osaa tuetusti toimia joissakin vuorovaikutustilanteissa. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osaa toimia itselleen sopivissa ryhmissä. Hän osallistuu tuntityöskentelyyn tunnollisesti ja harjoittelee vastuun kantamista. Oppilas pysyy esiintyessään mukavuusalueellaan ja osaa toimia siinä hyvin. Oppimispäiväkirjassaan oppilas osaa jollain tapaa eritellä omaa rooliaan ryhmävuorovaikutustilanteissa ja kuvata kehittymistään esiintyjänä.

BÄNDIKURSSI

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Kurssilla vahvistetaan bändisoittotaitoja eri soittimilla ja laulamalla. Tavoitteena on, että oppilas syventää monipuolisesti eri soittimien soittotaitojaan tai keskittyy enemmän itse valitsemaansa soittimeen tai solistiseen laulamiseen. Yhteisöllisyyden ja musiikin riemun kokeminen, ryhmätyötaidot, vastuunkantaminen omasta osuudesta ja esiintymistaitojen harjoitleminen ovat myös keskiössä.
SISÄLTÖ	Keskeistä sisältöä ovat monipuolinen musisointi, äänentoisto- ja äänitystekniikkaan tutustuminen ja esitysten valmistaminen. Kurssin biisiohjelmisto valitaan yhteistyössä ryhmän kanssa.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu yhteissoittoon ainakin yhdellä soittimella. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas soittaa ainakin yhtä bändisoitinta hyvin. Hän osallistuu yhteissoittoon ja -lauluun.

MUSIIKKIPAINOTTEISENLUOKAN MUSIIKKI

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia, kuuluu musiikkipainotteisessa opetuksessa opiskelevalle. (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Kurssilla vahvistetaan bändisoittotaitoja eri soittimilla ja laulamalla. Tavoitteena on, että oppilas syventää monipuolisesti eri soittimien soittotaitojaan tai keskittyy enemmän itse valitsemaansa soittimeen tai solistiseen laulamiseen. Kuorolaulamisen taitoja vahvistetaan niin, että ryhmä pystyy esiintymään kuorona. Kurssin tavoitteena on valmistella konserttiohjelmia musiikkiluokkien omiin konsertteihin sekä koulun yhteisiin tilaisuuksiin. Yhteisöllisyyden ja musiikin riemun kokeminen, ryhmätyötaidot, vastuunkantaminen omasta osuudesta ja esiintymistaitojen harjoittelu ovat myös keskiössä.
SISÄLTÖ	Musisointi on kaiken tekemisen keskiössä. Kurssin keskeistä sisältöä ovat bändi- ja orkesterisoitto, laulaminen (bändin solistina, pienryhmässä ja kuorossa), musiikin kuuntelu, esitysten valmistelu ja esiintyminen.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu soittotehtäviin ja yhteislauluun. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osaa soittaa osana bändiä ainakin yhtä soitinta hyvin. Oppilas pysyy kuorolaulussa omassa äänessään ja osallistuu yhteislauluun. Hän ottaa esityksissä aktiivisen roolin ja hoitaa oman osansa vastuuntuntoisesti.

PIENIÄ TÖITÄ JA ERIKOISTEKNIIKOITA

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Erilaisten erikoistekniikoiden hyödyntämisen oppiminen ja soveltaminen, materiaalien kierrättäminen.
SISÄLTÖ	Valmistetaan pieniä töitä erilaisilla tekniikoilla mm. solmeilutekniikat, huovutus, askartelutekniikat (esim. helmityöt, kräppäys). Töissä hyödynnetään myös ompelua ja värjäys- ja painotekniikoita
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas oppii vähintään yhden erikoistekniikan ja antaa näyttöjä sen soveltamisesta. Hän käyttää materiaaleja tarkoituksenmukaisesti. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas hallitsee opetetut erikoistekniikat. Hän antaa monipuolisesti näyttöjä niiden soveltamisesta. Oppilas osaa hyödyntää eri materiaaleja monipuolisesti.

TEKNINEN TYÖ NYT JA TULEVAISUUDESSA

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Tavoitteena perehtyä 7.luokkaa laajemmin sähköoppiin ja puuntyöstöön.
SISÄLTÖ	Kurssilla hyödynnetään ja syvennetään 7.luokalla opittuja taitoja. Työskentelyn painopiste on sähköopissa ja puun työstössä. Kurssilla valmistetaan stereovahvistin. Puun pinnankäsittelyn yhteydessä tutustutaan laserkaiverrukseen.

ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osoittaa oppimista ja kehitystä sähköopin ja puutyöstön tiedoissa tai taidoissa kurssin aikana suoriutumalla oppimistehtävistä. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas toimii aktiivisesti tunneilla. Hänen oppimistehtävinä tekemät tuotteet tulevat valmiiksi ja ne ovat toimivia. Oppilas osaa työskennellä turvallisesti. Oppilaan tulee hallita puun työstössä koneellinen sahaus ja viimeistely. Liitostekniikoista on hallittava ruuvi-, naula- ja liimaliitos. Sähköopissa tulee hallita perusteet juottamisesta ja komponenttien tunnistuksesta. Oppilaan tulee myös olla tutustunut laserkaiverrukseen.

KUVANKÄSITTELY

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Oppiaineen tavoitteena on tutustua erilaisiin kuvankäsittely- ja editointiohjelmiin. Monipuolistetaan digitaalisessa muodossa olevien kuvien muokkaustaitoja. Laaja-alainen tietotekniikan opiskelu auttaa ymmärtämään ohjelmien soveltamista eri käyttötilanteisiin.
SISÄLTÖ	Tutustutaan kuvankäsittely- ja editointiohjelmiin, ilmaisiohjelmiin. Harjoitellaan eri tapoja tuottaa digitaalista kuvaa ja kuvien käsittelyä. Esitysgrafiikan hyödyntäminen.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn. Hän osaa käyttää ainakin yhtä kuvankäsittelyohjelmaa. Hän antaa näyttöjä kuvanmuokkaustaidoistaan tekemällä suurimman osan opettajan valmistelemista kuvanmuokkaustehtävistä. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn säännöllisesti ja aktiivisesti. Hän osaa käyttää tunneilla harjoiteltuja kuvankäsittelyohjelmia. Hän antaa näyttöjä kuvanmuokkaustaidoistaan tekemällä kaikki opettajan valmistelemat kuvanmuokkaustehtävät. Oppilas osoittaa lopputyössään osaavansa soveltaa opittuja taitoja kattavasti.

PALLOILU- JA KUNTOILUKURSSI

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Eri palloilu- ja kuntoilulajitaitojen kehittäminen.
SISÄLTÖ	Mahdollisuuksien mukaan eri palloilulajien (jalka-, lento-, kori-, sulka-, kaukalo-pallo, tennis, salibandy ym.) harjoittelu. Kuntoliikuntalajien (esim. kuntosali, lenkkeily, erilaiset jumpat, palloilut) harjoittelu. Mahdollisuus oman kunto-ohjelman suunnitteluun.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn. Oppilas osaa nimetä joitakin palloilu- ja kuntoilulajeissa vaadittavia taitoja ja niiden harjoittamismuotoja. Oppilas harjoittelee kyseisiä taitoja tunneilla. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas ymmärtää, miten voi kehittää omia palloilutaitojaan ja fyysistä kuntoaan. Hän osaa kehittää näitä ominaisuuksia ja taitoja monipuolisesti ja osallistuu oppitunnin toimintaan aktiivisesti oman parhaansa yrittäen lajista riippumatta.

KOLMIULOTTEINEN KUVATAIDE

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Alvar Aalto-kouluna opiskelemme asioita arkkitehtuurista, sisustussuunnittelusta ja esineiden muotoilusta. Tutustumme myös keramiikkaan ja kuvanveistoon.
SISÄLTÖ	Teemme suunnitelmakuvia, muotoiluharjoituksia, pienoismalleja ja tutustumme esinesuunnitteluun. Piirretään, maalataan, valokuvataan, muovailaan, keskustellaan ja havainnoidaan visuaalista ympäristöämme. Kurssilla kokeillaan erilaisia materiaaleja mm. kipsiä, savea ja paperimassaa
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu oppitunneille ja saa tehtyä muutamia harjoitustöitä. Oppilas osaa havainnoida joitakin ympäristön visuaalisia ilmiöitä. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn ja tekee pääosin annetut tehtävät. Oppilas hallitsee perusasioita muotoilusta ja arkkitehtuurista. Oppilas kykenee myös itsenäiseen ongelmanratkaisuun.

RUOKIA JA LEIVONTAA ARJESTA JUHLAAN

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Kotitalousopetuksen tavoitteiden eli käytännön toimintataitojen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen sekä tiedonhallintataitojen syventämisen lisäksi tutustua erityisesti sekä suomalaiseen että kansainväliseen arki- ja juhlaruokakulttuuriin.
SISÄLTÖ	8 lk: Kurssilla valmistetaan erilaisia arki- ja juhlaruokia. Keväällä oppilaat valmistavat tietyn teeman mukaisen juhlan aina kutsusta tarjoiluihin. 9 lk: Jatketaan arki- ja juhlaruokien valmistamista, mutta nyt kansainvälisillä teemoilla. Oppilaat saavat myös itse osallistua juhlien suunnitteluun. Yhdeksännellä luokalla oppilaat tekevät ”eurooppalainen ruokakulttuuri” minitutkielman.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointitietoa kootaan esimerkiksi jatkuvan näytön, käytännön kokeiden tai kotitehtävien sekä erilaisten kirjallisten näyttöjen ja itsearviointien avulla. Jos poissaoloja on paljon, oppilas tekee korvaavia tehtäviä, jotta kurssin vähimmäistavoitteet voidaan saavuttaa. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ja vastaanottaa ohjausta. Oppilas suoriutuu ohjattuna hänelle annetuista, tavallisimmista käytännön työtehtävistä. Oppilas harjoittelee toimimista yksin ja ryhmässä. Oppilas tunnistaa arki- ja juhlaruokien eroja ja osaa nimetä suomalaiseen ja kansainväliseen ruokakulttuuriin liittyviä ruokia, leivonnaisia, juhlia ja perinteitä. Oppilas on suorittanut hyväksytysti kaikki valinnaisaineeseen liittyvät kirjalliset ja käytännön näytöt. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas ymmärtää arki- ja juhlaruokien eroja ja tietää juhlien järjestämisen käytänteitä. Oppilas osaa toteuttaa suomalaiseen ja kansainväliseen ruokakulttuuriin liittyviä ruokia, leivonnaisia, juhlia ja perinteitä.

YRITTÄJYYSKURSSI

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotuntia (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Tavoitteena on kasvu aktiiviseksi, aloitteelliseksi ja yhteistyökykyiseksi kansalaiseksi. Kurssilla harjoitellaan ryhmätyötaitoja sekä opitaan perustietoja ja -taitoja yrittäjyydestä NY-yrityksen kautta.
SISÄLTÖ	Yrittäjyyskurssilla tutustutaan sekä teorian että käytännön tasolla yrittäjähensyyteen sekä yrittäjyyteen, yritystoimintaan ja -talouteen. 8. luokalla tutustutaan yritystoimintaan tehtävien, pelien ja mahdollisen yritysvierailun avulla sekä opetellaan kirjanpidon perusteet ja perustietoja mainonnasta ja markkinoinnista. 9.luokalla osallistutaan NY Vuosi yrittäjänä -ohjelmaan, jossa perustetaan oikea harjoitusyritys.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu oppituntityöskentelyyn. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osallistuu oppituntityöskentelyyn aktiivisesti. Hän osaa työskennellä yksin ja ryhmässä. Oppilas hallitsee yrittäjyyden perustaitoja.

A PLATE TRIP AROUND THE WORLD

LAAJUUS	1 + 1 vuosiviikkotunti (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)
TAVOITE	Kotitalousopetuksen tavoitteiden eli käytännön toimintataitojen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen sekä tiedonhallintataitojen syventämisen lisäksi tutustua eri alueiden ja maiden ruokakulttuureihin sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin. Tutustua ja kerrata kotitalouteen ja ruokaan liittyvään englannin kielen sanastoon sekä vahvistaa kuullun ja luetun ymmärtämistä ja englannin suullista kielitaitoa käytännön tilanteissa.
SISÄLTÖ	Kahdeksannella luokalla keskitytään kotimaiseen ja eurooppalaiseen ruokakulttuuriin. Yhdeksännellä luokalla aiheena ovat Euroopan ulkopuolisten alueiden ruoka- ja tapakulttuurit. Opetus ja ruokaohjeet pääsääntöisesti englannin kielellä. Käytännön ruoanvalmistusta tai leivontaa lähes joka oppitunnilla.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointitietoa kootaan esimerkiksi jatkuvan näytön, käytännön kokeiden tai kotitehtävien sekä erilaisten kirjallisten näyttöjen ja itsearviointien avulla. Jos poissaoloja on paljon, oppilas tekee korvaavia tehtäviä, jotta kurssin vähimmäistavoitteet voidaan saavuttaa. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ja vastaanottaa ohjausta. Oppilas suoriutuu ohjattuna hänelle annetuista, tavallisimmista käytännön työtehtävistä. Oppilas harjoittelee toimimista yksin ja ryhmässä. Oppilas ymmärtää yksinkertaisia englanninkielisiä ohjeita. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas tunnistaa hyvin eri maiden ja alueiden ruokakulttuureihin vaikuttavia tekijöitä ja osaa käyttää englannin kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä suoriutuu työskentelystä englanninkielisten ohjeiden avulla.

KANSAINVÄLISYYSKURSSI (INTERCULTURAL COMMUNICATION)

LAAJUUS

1 + 1 vuosiviikkotunti (Opetus toteutetaan kaksoistuntina joka toisella jaksolla)

TAVOITE

Kansainvälisyyskurssin tavoitteena on kulttuurisen ja kansainvälisen osaamisen vahvistaminen. (Kansainvälistä) yhteistyötä tehdään eri tahojen kanssa mm. kieli-, vuorovaikutus, TVT- ja työelämätaitoja kehittäen. Keskeistä on oppilaan oman kulttuuri-identiteetin rakentuminen ja kiinnostus muita kulttuureja, kieliä ja toisia ihmisiä kohtaan.

SISÄLTÖ

Kurssilla tutustutaan eri kulttuureihin ja kulttuurien väliseen kanssakäymiseen erilaisten tehtävien ja vierailujen kautta. 8. luokalla pääpaino on kulttuurien välisen vuorovaikutuksen teoriassa, kotikansainvälisyydessä ja kielitaidon vahvistamisessa. 9. luokalla toteutetaan Erasmus+-yhteistyöprojekti ulkomaisten yhteistyökoulujen kanssa hyödyntäen mm. eTwinning-verkkotyökalua. Projektin teema valitaan yhteistyössä oppilaiden ja kumppanikoulujen kanssa. Osana projektia suunnitellaan ja toteutetaan myös vastavuoroinen oppilasvaihto yhden eurooppalaisen kumppanikoulun kanssa. Lisäksi mukana olevat oppilaat koulutetaan toimimaan Lyseo Guides -ryhmässä oppaina koulun vastaanottaessa (kansainvälisiä) vieraita.

ARVIOINTI

Numeroarviointi 4–10. Arvioinnin pohjana ovat tuntityöskentely ja oppimispäiväkirja sekä vastuunotto annetuista tehtävistä ja ryhmän hyvinvoinnista. Oppimispäiväkirjassa oppilas pohtii esimerkiksi omia vahvuuksiaan, havaintojaan kansainvälisen vuorovaikutuksen erityispiirteistä sekä rooliaan projektin toteuttamisessa. **Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit:** Oppilas osallistuu kurssin pakollisiin osiin ja tekee annetut tehtävät. **Hyvän osaamisen (8) kriteerit:** Oppilas osallistuu tehtävien tekemiseen ja projektin suunnitteluun ja toteuttamiseen aktiivisesti, hoitaa tehtävänsä ajallaan ja vastuuntuntoisesti.

KORI III KAKSIVUOTISET NELJÄN (2+2) VUOSIVIKKOTUNNIN VALINNAISAINEET

VALINNAINEN LIIKUNTA

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Syventää lajikohtaisia taitoja ja ohjata itsenäiseen liikkumiseen.
SISÄLTÖ	Kurssilla kerrataan aiemmin opittuja lajitaitoja ja -tietoja. Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan uusiin liikuntalajeihin (esim. melonta, itsepuolustus, kuntonyrkkeily, golf).
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu oppituntityöskentelyyn ja harjoittelee syväntäviä liikuntataitoja tunnilla. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osallistuu opetukseen aktiivisesti lajista riippumatta. Hän kykenee myös omatoimiseen tekemiseen tuntien aikana aiheen mukaisesti. Oppilas ymmärtää monipuolisen liikunnan harrastamisen merkityksen. Oppilas osaa monipuolisesti liikuntataitoja eri liikuntalajeissa. Oppilas kykenee toimimaan ryhmässä toimintaa tukevasti ja ottaa muut huomioon tunnilla.

MUOTI JA SISUSTAMINEN

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Oman tyylin ja persoonallisuuden vahvistaminen, ympäristön huomioiminen, Erilaisten tekstiilikäsittelyissä käytettävien tekniikoiden oppiminen ja vahvistaminen, suunnittelutaitojen vahvistaminen
SISÄLTÖ	Valmistetaan erilaisia asusteita, vaatteita ja sisustustekstiilejä vallitsevien trendien tai oman persoonallisen tyylin mukaan. Mahdollisuus ommella mm. juhla-vaatteita erilaisiin juhliin tai 9. luokan tanssiaisiin. Tekniikoina mm. ompelu, lankatyöt, solmeilu, värjäys, kankaankudonta, erikoistekniikat. Lopullinen sisältö riippuu omista kiinnostuksen kohteista.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas etenee käsityöprosessissaan vaihe vaiheelta ja osoittaa työskentelyllään käsityötekniikoiden ja -prosessin oppimista. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas etenee tarkoituksenmukaisesti käsityöprosesseissaan ja vahvistaa aiemmin opittuja taitojaan. Valmistusprosessissa on otettu huomioon taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Työt ovat viimeisteltynä.

MUSA SOIKOON!

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Kurssilla vahvistetaan bändisoittotaitoja eri soittimilla ja laulamalla. Tavoitteena on, että oppilas syventää monipuolisesti eri soittimien soittotaitojaan tai keskittyy halutessaan itse valitsemaansa soittimeen tai solistiseen laulamiseen. Tavoitteena on tutustua eri musiikkityyleihin ja -kulttuureihin, musiikin vaikuttavuuteen ja musiikkitekologiaan. Yhteisöllisyyden ja musiikin riemun kokeminen, ryhmätyötaidot, vastuunkantaminen omasta osuudesta, luova tuottaminen ja esiintymistaitojen harjoittelu ovat myös keskiössä.

SISÄLTÖ	Kurssin keskeistä sisältöä ovat monipuolinen musisointi laulaen ja soittaen, musiikkiteknologia, musiikin kuuntelu, eri musiikkityyleihin ja elokuva- ja pelimusiikkiin tutustuminen ja esitysten valmistaminen. Kurssin lopullinen sisältö, painotus sekä biisiohjelmisto muodostuvat ryhmän kiinnostuksen mukaan.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arvioinnissa korostuu musiikillisten taitojen lisäksi aktiivinen tuntityöskentely, hyvä asenne, yrittäminen ja oman osuuden hoitaminen. Numeroarvioinnin lisäksi annetaan jatkuvaa suullista palautetta tunti-ilanteissa. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu yhteissoittoon tai -lauluun. Hän osallistuu tuntityöskentelyyn ja tekee vaaditut tehtävät. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas tekee annetut tehtävät hyvin. Hän ottaa aktiivisen roolin ryhmätöissä ja yhteismusisoinneissa. Oppilas soittaa vähintään yhtä soitinta hyvin ja osallistuu yhteislauluun.
TAIDE HALTUUN	
LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia (kaksoistunti joka jaksolla 8. ja 9. luokalla)
TAVOITE	Syvennetään omaa kuvailmaisua eri materiaaleilla työskennellen. Tutustutaan taiteilijoihin ja erityisesti modernin taiteen tyyliin.
SISÄLTÖ	Kuvataiteellisen ilmaisun lisäksi kurssilla harjoitellaan kuvan tulkintaa kuvataiteeseen tutustumalla. Opitaan tunnistamaan ja ymmärtämään kuvien merkityksiä yleissivistyksen kannalta. Kokeillaan monipuolisesti kuvanteon materiaaleja ja tekniikoita. 8.luokan aikana kuvailmaisun treenaaminen, kuvallisen ajattelun ja taiteen tuntemuksen laajentaminen ovat keskeisiä. Tutustumme eri tavoin mm. väri-ilmaisuun, sommittelun keinoihin, erilaisiin piirustus- ja maalaustekniikoihin, kolmiulotteisuuteen, graafisiin keinoihin ja erilaisiin kuvataiteen materiaaleihin. Painopisteenä on rohkaista itsenäiseen kuvailmaisuun. 9.luokalla painotetaan oman persoonallisen ilmaisun kehittymistä ja kykyä arvioida ympäristön kuvia. Kuvaviestinnän taidot ja kyky tulkita kuvia on keskeistä. Tavoitteena on syventää aiemmin opittuja kuvataiteen asioita ja antaa valmiuksia jatko-opintoihin ja kuvalliseen maailmaan. Yhdeksännellä luokalla korostuu mm. itsenäinen valintojen teko ja omien/muiden kuvien arviointi.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu vaihtelevasti työskentelyyn. Vain osa annetuista tehtävistä on suoritettu. Oppilas käyttää vain joitakin ilmaisukeinoja ja tarvitsee tukea työskentelyssä. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn. Hän osaa soveltaa opetettuja asioita ja pyrkii persoonalliseen ilmaisuun. Hän on tehnyt pääosan annetuista tehtävistä ja pystyy työskentelemään yksin ja ryhmässä. Oppilas on omatoiminen ja pystyy keskittymään työhönsä. Oppilas tunnistaa tyyliä ja niiden ilmaisukeinoja.

TEKNISEN TYÖN MONIPUOLISET TEKNOLOGIAT

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Tavoitteena on syventää oppilaan tietoja ja taitoja teknologian eri osa-alueilla.
SISÄLTÖ	Teknisissä töissä uudet teknologiat tarjoavat mukavaa piristystä perinteisten tekniikoiden lisäksi. Metall-, puu- ja sähköteknologiaan pyritään yhdistämään ja hyödyntämään lasertyöstöä ja 3D-mallinnusta. Tunneilla syvennyttään teknologian erilaisiin osa-alueisiin 7. luokkaa monipuolisemmin. Kurssilla on käytössä puu-, metalli-, sähkö- ja muovitekniikat. Kurssilla valmistetaan perinteisiä töitä joihin sisällytetään lasertekniikan ja 3D-tekniikan mahdollisuuksia. Kurssilla opetellaan tietokoneella tapahtuvaa suunnittelua ja piirtämistä.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osaa tiedollisesti tai taidollisesti kurssilla opittuja teknologian sisältöjä sekä pystyy osoittain niitä osoittamaan. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas ymmärtää työturvallisuuden merkityksen erilaisten teknologioiden käyttämisessä ja hän osoittaa kehitystä puu-, metalli-, sähkö- ja muovitekniikan tiedoissa ja taidoissa. Oppilas ymmärtää ja osaa hyödyntää eri teknologian osa-alueita omissa töissään hyvin, ja hänen tekemänsä harjoitustyöt ovat laadukkaita ja toimivia. Oppilas osaa suunnitella ja piirtää tietokoneella.

RUOKARUMBA RULLAAMAAN

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Kotitalousopetuksen tavoitteiden eli käytännön toimintataitojen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen sekä tiedonhallintataitojen syventämisen lisäksi laajentaa seitsemännen luokan kotitalouden aihekokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä oppia soveltamaan opittua käytäntöön. Erityisesti keskitytään ruoanvalintaan ja ateriasuunnitteluun vaikuttaviin tekijöihin, kuten taloudellisuus, terveellisyys, ajankäyttö, ympäristövastuullisuus ja ajankohtaisuus.
SISÄLTÖ	Aiheita kaikilta kotitalouden sisältöalueilta, muun muassa elintarviketuntemus, ruoan alkuperä, raaka-aineiden valinta, elintarviketurvallisuus- ja hygieniasaaminen, kotimainen ruoka- ja tapakulttuuri, leivonta ja taikinatyyppit, ravitsemus sekä ruoan trendit. Oppilaat saavat myös itse osallistua kurssin sisältöjen suunnitteluun mm. ateriasuunnittelun kautta.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ja vastaanottaa ohjausta. Oppilas suoriutuu ohjattuna hänelle annetuista, tavallisimmista käytännön työtehtävistä. Oppilas harjoittelee toimimista yksin ja ryhmässä. Oppilas tunnistaa joitakin ruoanvalintaan ja ateriasuunnitteluun liittyviä periaatteita. Oppilas on suorittanut hyväksytysti kaikki valinnaisaineeseen liittyvät kirjalliset ja käytännön näytöt. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas ymmärtää taloudellisuuden, terveellisuuden, ajankäytön, ympäristövastuullisuuden ja ajankohtaisuuden merkityksen ruoanvalinnassa ja ateriasuunnittelussa sekä osaa toteuttaa suunnittelemaansa aterian osia tai kokonaisuuksia.

TIETOTEKNIikka

LAAJUUS 2 + 2 vuosiviikkotuntia.

TAVOITE Oppiaineen tavoitteena on monipuolistaa tietoteknisiä taitoja. Laaja-alainen tietotekniikan opiskelu auttaa ymmärtämään ohjelmien soveltamista eri käyttötilanteisiin.

SISÄLTÖ Tutustutaan erilaisiin käyttöliittymiin. Tekstinkäsittely ja julkaisuohjelma: opetellaan keskeisimmät tekstinkäsittelyohjelman piirteet sekä laaditaan julkaisu yhdistämällä teksti ja kuva, tutustutaan esitysgrafiikan perusteisiin. Taulukkolaskenta ja tietokannat: tutustutaan valmiiden ja itse laadittujen laskentaulukoiden ja tietokantojen avulla. Opetellaan erilaisten verkosta löytyvien palveluiden käyttöä, ja sähköpostin monipuolisempaa käyttöä. Tutustutaan kuvankäsittely- ja editointiohjelmiin, ilmaisohjelmiin. Tutustutaan koodaukseen. harjoitellaan eri tapoja tuottaa digitaalista kuvaa ja kuvien käsittelyä. Tutustutaan www-sivujen tekoon.

ARVIOINTI **Numeroarviointi 4-10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit:** Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn. Hänellä on tietoa jonkin tietoteknisen ohjelman käyttämismahdollisuuksista. Hän osaa soveltaa harjoiteltuja ohjelmia tuetusti. **Hyvän osaamisen (8) kriteerit:** Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn aktiivisesti. Hänellä on tietoa eri ohjelmien käyttötilanteista ja niiden soveltamisesta. Oppilas osaa hyödyntää tietoteknisiä taitojaan ja syventää niitä.

METALLIN TYÖSTÖN ERIKOISKURSSI

LAAJUUS 2 + 2 vuosiviikkotuntia

TAVOITE Opiskella metallin ominaisuuksia ja työstötekniikoita. Opetella muovamaan metallia monin tavoin niin, että metallin työstö olisi helppoa ja tuttua jatko-opinnoissa.

SISÄLTÖ Perehdytään erilaisiin teräksen hitsausmenetelmiin. Opiskellaan terästen ja muiden metallien ominaisuuksia. Tutustutaan metalliteknologiaan teollisuuden alana. Käydään läpi liitostekniikoita ja metallin lämpökäsittelyä.

ARVIOINTI **Numeroarviointi 4 - 10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit:** Oppilas tutustuu metalliteknologiaan ja sen mahdollisuuksiin. Hän suorittaa harjoitustehtäviä osittain käytännön tasolla tai teoreettisesti kirjallisina töinä. **Hyvän osaamisen (8) kriteerit:** Oppilas osaa suorittaa hitsauksia kurssilla käydyin menetelmin ja osaa soveltaa oikeanlaisia työstömenetelmiä työskentelyssään. Työn laatu on viimeisteltyä ja hyvää. Oppilas ymmärtää metallin ominaisuuksia ja muovausmenetelmiä mm. lämpökäsittelyä. Oppilaan tulee osata metallityöskentelyn mahdollisuudet ja vaarat. hallitsee turvallisen työskentelyn.

TÄHTITIETEEN PERUSTEET

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Tavoitteena on, että oppilas oppii perustiedot avaruuden kohteista, ilmiöistä ja siitä, kuinka niitä tutkitaan.
SISÄLTÖ	Kurssin sisältöalueita ovat 1) Aurinkokunta, 2) Tähdet, 3) Galaksit, 4) Maailmankaikkeus, 5) Pimeä aine ja pimeä energia. 6) Suhteellisuusteoriaa, 7) Eksoplaneetat, 8) Muut modernit ilmiöt.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4 - 10. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn sekä etenee tehtävissä ja/tai projekteissa ohjatusti. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilaalla on hyvät tiedot oppiaineen sisällöistä. Hän työskentelee vastuullisesti oppituntien tehtävien ja/tai projektien parissa.

ESPANJA B2-KIELENÄ

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
SISÄLTÖ	Kurssilla tutustutaan espanjankielisiin maihin ja niiden kulttuuriin. Opitaan ääntäminen ja intonaatio. Aihepiireinä ovat nuori ja hänen lähiympäristönsä. Opitaan jokapäiväisen elämän tilanteita: kertomaan itsestä, perheestä, ystäväistä ja harrastuksista sekä asioimaan erilaisissa paikoissa. Opitaan kieliopin perusrakenteet. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä hyvän (8) osaamisen kriteereihin.

RANSKA B2-KIELENÄ

LAAJUUS	2 + 2 vuosiviikkotuntia.
TAVOITE	Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Oppilaita ohjataan aktiivisuuteen ja itsenäiseen vastuun ottamiseen omasta oppimisestaan. Kohdekieltä käytetään aina, kun se on mahdollista. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
SISÄLTÖ	Kurssilla tutustutaan ranskalaiseen kielialueeseen ja sen kulttuuriin. Opitaan ääntäminen ja intonaatio. Aihepiireinä ovat nuori ja hänen lähiympäristönsä. Opitaan jokapäiväisen elämän tilanteita: kertomaan itsestä, perheestä, ystäväistä ja harrastuksista sekä asioimaan erilaisissa paikoissa. Opitaan kieliopin perusrakenteet.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä hyvän (8) osaamisen kriteereihin.

SAKSA B2-KIELENÄ

LAAJUUS

2 + 2 vuosiviikkotuntia.

TAVOITE

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Oppilaita ohjataan aktiivisuuteen ja itsenäiseen vastuun ottamiseen omasta oppimisestaan. Kohdekieltä käytetään aina, kun se on mahdollista. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.

SISÄLTÖ

Kurssilla tutustutaan saksaa puhuviin maihin ja niiden kulttuureihin. Aihepiireinä ovat nuori ihminen ja hänen lähiympäristönsä. Opitaan jokapäiväisen elämän tilanteita: kertomaan perheestä, ystävistä ja harrastuksista sekä asioimaan erilaisissa paikoissa. Opitaan kieliopin perusrakenteet. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.

ARVIOINTI

Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen ope-
tussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä hyvän (8) osaamisen
kriteereihin.

A2-kieltä opiskeleva merkitsee kielivalintansa WILMA-järjestelmään lomakkeeseen (21.1.2022)

ESPANJA A2-KIELENÄ

LAAJUUS

12 vuosiviikkotuntia.

Mikäli oppilas valinnut A2-kielen 3. vuosiluokalla, hänen valintansa supistuvat (kts. sivu 24).

RANSKA A2-KIELENÄ

LAAJUUS

12 vuosiviikkotuntia.

Mikäli oppilas valinnut A2-kielen 3. vuosiluokalla, hänen valintansa supistuvat (kts. sivu 24).

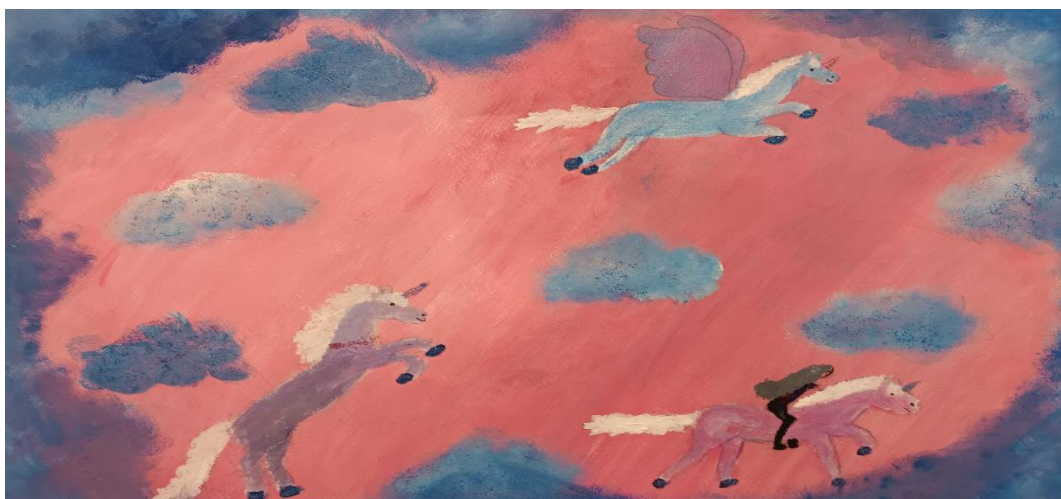
SAKSA A2-KIELENÄ

LAAJUUS

12 vuosiviikkotuntia.

Mikäli oppilas valinnut A2-kielen 3. vuosiluokalla, hänen valintansa supistuvat (kts. sivu 24).

KORI IV YKSIVUOTISET (valitaan 8. luokalla) KAHDEN VUOSIVIKKOTUNNIN VALINNAISAINEET 9. luokalle

VALINNAINEN MUSIIKKI

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Vahvistaa yhteissoitto- ja laulutaitoja, opetella eri instrumenttien soittamista ja eri musiikkityylien tuntemusta. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
SISÄLTÖ	Kurssilla syvennetään aiemmin opittuja musisointitaitoja soittaen, laulaen, kuunnellen, liikkuen ja musiikkiteknologiaa apuna käyttäen. Biisiohjelmisto on monipuolista ryhmän toiveet huomioiden. Tutustutaan erilaisiin musiikkityyleihin ja -kulttuureihin. Tarkempi kuvaus valtakunnallisessa opsissa.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Paljon poissaoloja korvataan korvaustehtävillä. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyvän (8) osaamisen kriteereihin.

MUSIIKKIPAINOTTEISEN LUOKAN MUSIIKKI

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Vahvistaa yhteissoitto- ja laulutaitoja, opetella eri instrumenttien soittamista ja eri musiikkityylien tuntemusta.
SISÄLTÖ	Kurssilla syvennetään aiemmin opittuja musisointitaitoja soittaen, laulaen, kuunnellen, liikkuen ja musiikkiteknologiaa apuna käyttäen. Biisiohjelmisto on monipuolista ryhmän toiveet huomioiden. Tutustutaan erilaisiin musiikkityyleihin ja -kulttuureihin.
ARVIOINTI	4-10 numeroarviointi. Osoittaa osaamistaan käytännön työskentelyssä tai keskusteluissa. Paljoja poissaoloja korvataan korvaustehtävillä. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) ja hyvän arvosanan (8) osaamisen kriteereihin.

VALINNAINEN LIIKUNTA

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Syventää lajikohtaisia taitoja ja ohjata itsenäiseen liikkumiseen. Saada myös kokemusta liikunnanohjaamisesta.
SISÄLTÖ	Kurssilla kerrataan aiemmin opittuja lajitaitoja ja -tietoja. Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan uusiin liikuntalajeihin. Pyritään huomioimaan myös kurssilaisien toiveita mahdollisuuksien mukaan. Kurssiin sisältyy liikunnanohjaamista omalle ryhmälle.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä valtakunnallisen

perusopetuksen opetussuunnitelman hyvän (8) osaamisen kriteereihin.

VALINNAINEN KUVATAIDE

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Tavoite on kehittää kuvailmaisun taitoja ja kannustaa omien ideoiden toteuttamiseen.
SISÄLTÖ	Teemme kuvia monipuolisilla tekniikoilla ja materiaaleilla. Kuvataiteen eri osa-alueet tulevat tutuiksi. Käymme läpi piirustusta, maalausta, värin käyttöä, grafiikkaa, kuvanveistoa, valokuvausta, kolmiulotteisia työtapoja sekä oman ympäristön kuvamaailmaa. Kuviksessa keskeistä on aktiivinen työskentely, jossa mielikuvitus ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät.
ARVIOINTI	Numeroarvio 4-10. tuotoksia tarkastellaan ja arvioidaan yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on erilaisten kuvallisten ratkaisujen arvostaminen ja tulkintataitojen kehittyminen. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyvän (8) osaamisen kriteereihin.

VALINNAINEN KOTITALOUS

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Kotitalousopetuksen tavoitteiden eli käytännön toimintataitojen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen sekä tiedonhallintataitojen syventämisen lisäksi tutustua erityisesti kansainväliseen arki- ja juharuokakulttuuriin sekä valmistaa itsensä, vastuulliseen ja kestävään kotitaloudelliseen ajatteluun ja toimintaan.
SISÄLTÖ	Elintarviketuntemus, ravitsemus ja ruokavalinta, kalenterivuoden juhlaperinteet, kansainvälinen ruoka- ja tapakulttuuri, kuluttajakasvatus, asunnon ja tekstiilien huolto, kestävät ruokavalinnat, käytännön ruoanvalmistuskoe sekä omaan kotiin-projekti.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointitietoa kootaan esimerkiksi jatkuvan näytön, käytännön kokeiden tai kotitehtävien sekä erilaisten kirjallisten näyttöjen ja itsearviointien avulla. Jos poissaoloja on paljon, oppilas tekee korvaavia tehtäviä, jotta kurssin vähimmäistavoitteet voidaan saavuttaa. Hyväksytyn arvosanan (5) kriteerit: Oppilas osallistuu tuntityöskentelyyn ja vastaanottaa ohjausta. Oppilas suoriutuu ohjattuna hänelle annetuista, tavallisimmista käytännön työtehtävistä. oppilas harjoittelee toimimista yksin ja ryhmässä. Oppilas on suorittanut hyväksytysti kaikki valinnaisaineeseen liittyvät kirjalliset ja käytännön tehtävät. Hyvän osaamisen (8) kriteerit: Oppilas ymmärtää taloudellisuuden, terveellisuuden, ajankäytön, ympäristövastuullisuuden ja ajankohtaisuuden merkityksen.

VALINNAINEN KÄSITYÖ

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia
TAVOITE	Opetussuunnitelman tavoitteet. Erilaisten käsityötekniikoiden omaksuminen, hyödyntäminen ja taitojen syventäminen. Kokonaisen käsityöprosessin hahmottaminen. Tavoitteena syventää oppilaan tietoja ja taitoja käsityön eri osa-alueilla oppilaan kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan.
SISÄLTÖ	Suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia tuotteita erilaisten materiaalien tekniikoiden avulla. Kurssilla hyödynnetään ja syvennetään 7. ja 8. luokalla opittuja taitoja.
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Jos poissaoloja on paljon, oppilas tekee korvaavia tehtäviä. Arviointi perustuu valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyvän (8) osaamisen kriteereihin.

URHEILUAKATEMIA

LAAJUUS	2 vuosiviikkotuntia (oppilaalla tämä valinta automaattisesti mikäli osallistuu Urheilu-akatemia -harjoitteluun)
TAVOITE	Syventää lajikohtaisia taitoja.
SISÄLTÖ	Opetus järjestetään E-P:n Urheiluakatemian toimesta
ARVIOINTI	Numeroarviointi 4-10. Arviointi perustuu valmentajan ja opettajan yhteistyössä valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksytyn arvosanan (5) kriteereihin sekä valtakunnallisten liikunnan hyvän osaamisen (8) kriteerien mukaisesti

[illegible]

	7. lk:n valinnaiset	8. lk:n valinnaiset	9. lk:n valinnaiset	urheiluakatemia A2 -kielet musiikkipain. TT ja VAL yhteiset yhteensä
yksi 3 vuosiviikkotunnin valinta 8.lk:lle (TT-valinta)		3	2 valitaan 8.lk:lla	5
yksi 1 ja yksi 2 vvt valinta 8. ja 9.lk:lle (VAL-valinta)		1 2	1 2	6 79 90
(VALINNAISTEN TUNTIMÄÄRÄ: ylärivin 3 ja 2 sekä alarivin 1 ja 2 sekä 1 ja 2)				
musiikkipainotteinen opetus		1 2	2	3 2
musiikkipainotteinen opetus		1 2	1 2	2 4 79 90
A2-espanja/ranska/saksa		3	2 valitaan 8.lk:lla	5
A2-espanja/ranska/saksa		2 1 2	1 2	6 2 79 92
musiikkipainotteinen opetus ja A2-kieli		1 2	2	3 2
musiikkipainotteinen opetus ja A2-kieli		2 1 2	1 2	6 2 0 79 92
urheiluakatemia		3	2	2 5
		1 2	1 2	6 79 90